

Kielitietoinen kouluyhteisö (Askel 8)

OH4

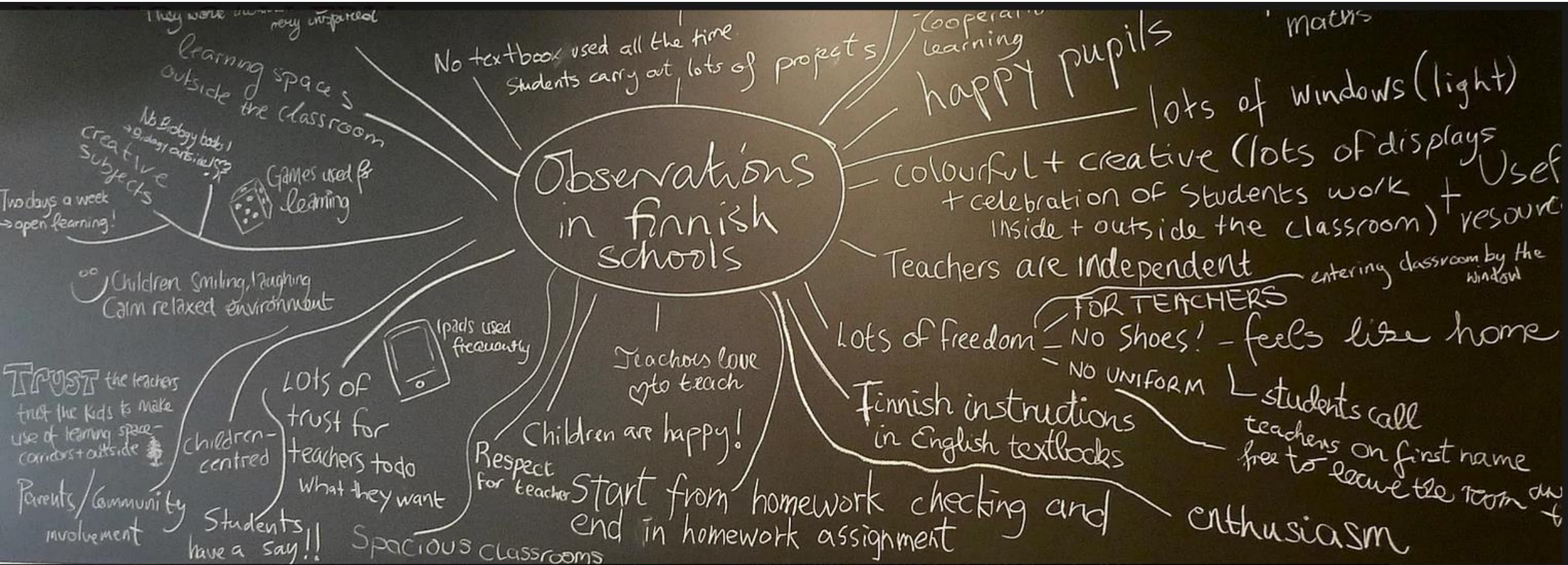
Tehtävät ja pohdinnat

Josephine Moate

josephine.moate@jyu.fi

Department of Teacher Education

Through the eyes of outsiders - Some positive impressions & some half-truths

Overview

- Where does this task fit in with your wider studies? With OH4?
- Why this task? Maybe you can tell me :D
- How? What would help? What would be wise? What to avoid?

Päätöharjoittelun jälkeen (osaamistavoitteet)

- ymmärrät opettajan ammatin vapauksia ja vastuita suhteessa kouluyhteisöön ja yhteiskuntaan
- osaat toimia ammatillisesti työyhteisössä, koulun ja kodin vuorovaikutuksessa sekä monialaisessa yhteistyössä
- osaat työskennellä opettajan ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- osaat perustella pedagogiset valintasi, arviointikäytänteesi sekä toimintasi opettajana kasvatusta ja opetusta koskevan teoreettisen tiedon näkökulmasta
- osaat kohdata oppilaiden moninaisuuden
- sinulla on valmiudet luokanopettajan työhön.

Kielitietoinen polku JY:n opettajankoulutuksessa

Kielitietoinen opetus on väline kaikkien oppijoiden osallisuuden ja toimijuuden tukemiseen.

Your role on the page: Administrator

Jyväskylän yliopisto > Opettajankoulutuslaitos > Kielitietoinen polku JY:n opettajankoulutuksessa

Kielitietoinen polku JY:n opettajankoulutuksessa

INTRO

1. ASKEL: Koulun kielimaisema (Johdanto POM-opintoihin)

2. ASKEL: Minä kielenkäyttäjänä ja viestijänä (OKLV211)

3. ASKEL: Kielitieteiset käytännöt (Videoclubit, OH1 & PROpe)

4. ASKEL: Tekstaidoilla tasavertaisuutta & minä kieli- ja viestintäasiantuntijana (POMM1083)

5. ASKEL: Kielet monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa

6. ASKEL: Havainnoimassa oppijoiden kielellisiä resursseja (OH2 & PROpe)

7. ASKEL: Luokkayhteisön kielelliset resurssit opetuksessa (OH3 & PROpe)

8. ASKEL: Kielitietoinen kouluyhteisö (OH4 & PROpe)

LUE LISÄÄ

Lähde mukaan kielitietoiselle polulle!

Polun varrella perehdytään kielitietoisuuteen eri näkökulmista ja eri lähestymistapoja hyödyntäen. Klikkaa askeleita ja katso miten kielitietoisuuden teema kulkee mukana opintojen eri vaiheissa.

1. ASKEL: Koulun kielimaisema
(Johdanto POM-opintoihin)

2. ASKEL: Minä kielenkäyttäjänä ja viestijänä (OKLV211)

3. ASKEL: Kielitietoiset käytännöt
(Videoclubit, OH1 & PROpe)

4. ASKEL: Tekstitaidoilla tasavertaisuutta & minä kieli- ja viestintäasiantuntijana (POMM1083)

5. ASKEL: Kielet monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa

6. ASKEL: Havainnoimassa oppijoiden kielellisiä resursseja (OH2 & PROpe)

7. ASKEL: Luokkayhteisön kielelliset resurssit opetuksessa (OH3 & PROpe)

8. ASKEL: Kielitietoinen koulu yhteisö (OH4 & PROpe)

1

VUOSI

1. Koulun kielimaisema

2. Minä kielenkäyttäjänä ja viestijänä

3. Kielitietoiset käytännöt

2

VUOSI

4. Tekstitaidoilla tasavertaisuutta & minä kieli- ja viestintäasiantuntijana

3

VUOSI

5. Kielet monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa

6. Oppilaiden kielellisiä resursseja havainnoimassa

4

VUOSI

7. Luokkayhteisön kielelliset resurssit opetuksessa

5

VUOSI

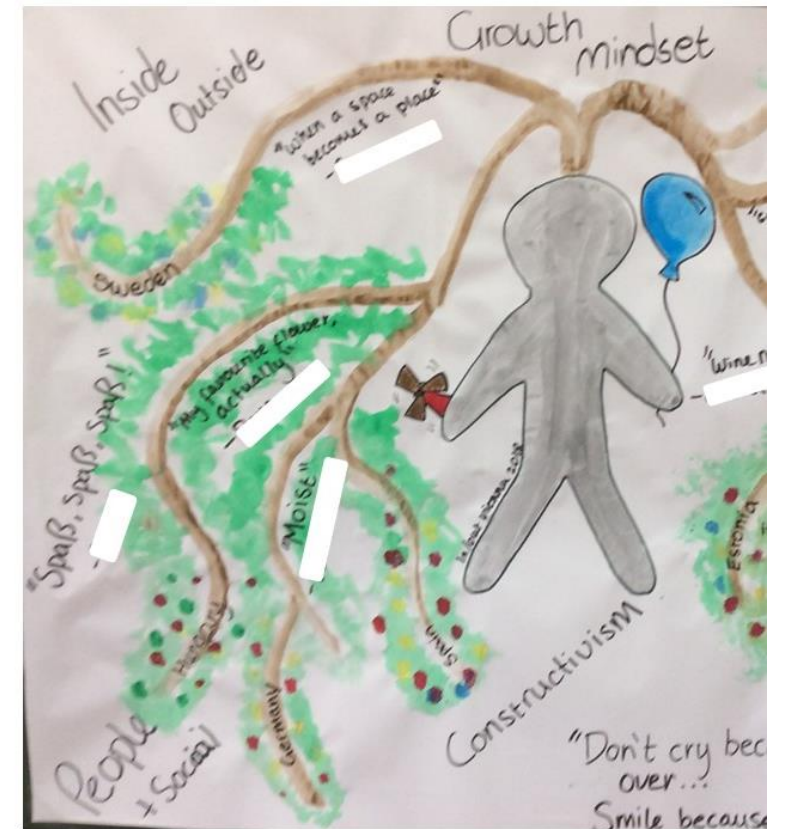
8. Kielitietoinen koulu yhteisö

thinglink..

Kielitietoisuus OH4:ssa

- *osaa toimia ammatillisesti työyhteisössä, koulun ja kodin vuorovaikutuksessa sekä monialaisessa yhteistyössä* → Kielitietoisuustehtävä koulun ja kodin vuorovaikutukseen (erityisesti maahanmuuttaja-taustaiset perheet)
- PROpe: eettisen, tieteellisen tai yhteisöllisen ja yhteiskunnallisen osaamisen alueille
- <https://peda.net/jyu/okl/prope-ty%C3%B6skentely/po/oh4>

Many siblings, talkative, enjoys drama & music...

Academic parents
If we want to use international achievement tests as some kind of measure, it's perhaps good to know that in 4th grade students in Finnish schools continue to be high achievers in international tests. Something seems to happen on the journey to 8th grade...

formative years in a refugee camp, no pens, paper or formal education, social,

Quiet child, likes to express himself, makes friends, bilingual

It's perhaps also good to know that children with immigrant backgrounds in other countries manage to perform as well as peers without immigrant backgrounds.

Likes to play mindcraft, uses English for digital games, resists reading

Shy, vivid imagination,

Family, often alone, draws

"Lähtökohtana kohtaamisessa on, että jokainen ihminen tuntisi tulevansa kohdatuksi, nähdyksi ja hyväksytyksi (Avola & Pentikäinen 2019). Kohtaamisen tulee olla kunnioittavaa ja läsnä olevaa."

https

...ers, loves attends ekerho

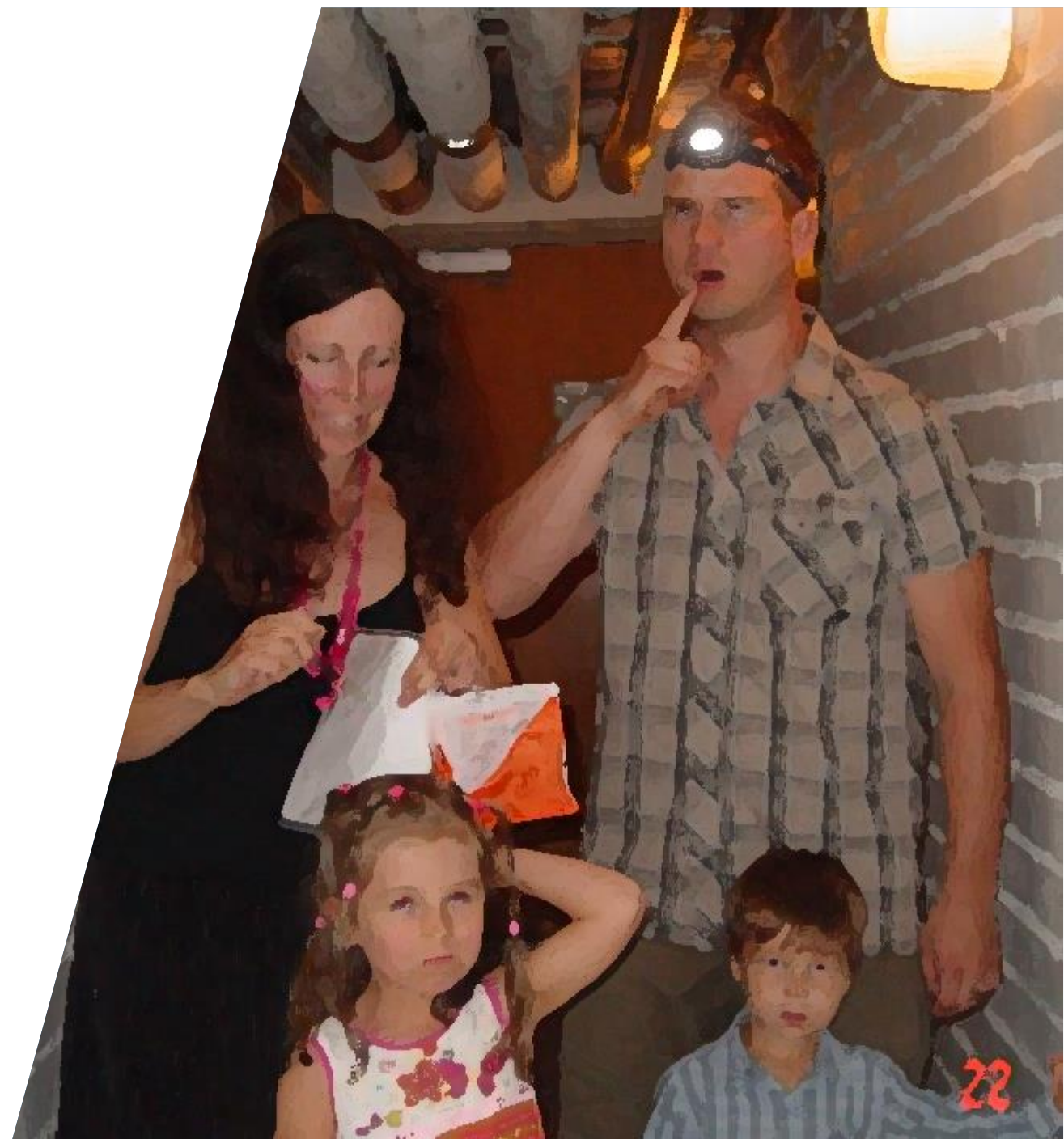
“I have found that it is the small everyday deed of ordinary folks that keep the darkness at bay. Small acts of kindness and love.”

— J.R.R. Tolkien, *The Hobbit*

tags: [kindness](#)

Kokemukseni vanhempana

- Saat kysyä ja jakaa ajatuksenne
- [https://kielikampus.jyu.fi/fi/bl
og/iki-
blogi/arkisto/2021/koulun-
kohtaaminen-toisesta-
nakokulmasta-katsottuna](https://kielikampus.jyu.fi/fi/blog/iki-
blogi/arkisto/2021/koulun-
kohtaaminen-toisesta-
nakokulmasta-katsottuna)

- **KIELITIETOISUUS-TEHTÄVÄ:**

Jyväskylään tulee vieraskielinen perhe, jonka lapset tulevat luokkaan Normaalikouluun. Pohtikaa,

- *Mitä vasta Jyväskylään saapuneiden perheiden pitäisi tietää kouluelämästä ja mitä tietoja heidän olisi hyödyllistä jakaa opettajalle?*
- *Mitä opettajien tulisi selvittää perheen ja oppilaan taustoista (esim. aiemmista oppimiskokemuksista ja kieliresursseista). Miten tarvittavia tietoja olisi paras hankkia?*
- *Miten opettajien tulisi huolehtia siitä, että oppilas pääsee mukaan luokan vuorovaikutustoimintaan ja tasavertaisesti osallistumaan.*

Laatikaa pienryhmässänne kirjallisuuden ja pohdintanne perusteella noin 2 sivun info perheelle ja työkalupakki opettajalle. Liittäkää mukaan pieni metateksti, jossa avaatte toimintaperiaatteidenne eettistä tausta-ajattelua (noin 1 sivu). Muistakaa, että suomalaiseen koulukulttuuriin kuuluu paljon hiljaista tietoa liittyen esimerkiksi aikatauluihin, viestintään, koulussa käytettäviin materiaaleihin ja jokapäiväisiin käyttäytymismalleihin. Huomioikaa myös koulun ja kodin yhteistyö ja mitä kouluyhteisöön kuulumisen vaatii koko perheeltä. Hyödyntäkää kirjallisuutta ja nettilähteitä sekä OH3:n materiaaleja ja saamianne kokemuksia. Halutessanne voitte myös haastatella perheitä heidän kokemuksistaan (perheisiin voi saada yhteyden esim. Monikulttuurikeskus Glorian kautta). Tehtävä puretaan PROpe-lopputapaamisessa.

Hyödyllisiä kysymyksiä opettajaopiskelijoille mietittäväksi, kun suunnitellaan opasta:

- Mitä huolia tai murheita vanhemmilla on? Mitkä murheet ovat tällä hetkellä erityisesti mielen päällä?
- Mikä on vanhemman rooli ja kuinka paljon osallistumista odotetaan? Mitä minulta vanhempana odotetaan?
- Informaatiota kohdemaasta ja tavoista, jos ei ole yhteistä kieltä. Tai miten vanhemmat saavat tietoa ylipäätään, jos heillä ei ole sujuvaa suomen kielen taitoa?
- Mitkä ovat velvollisuuteni vanhempana koskien koulupäivää?
- Mitä sinä, vanhempana, odotat koululta? Onko jotain ristiriitaa toiveiden tai ennakkokäsitysten välillä? Mitä toiveita sinulla vanhempana on? Mitä koulu pystyy tarjoamaan?

[Tiedote huoltajille päättöarvioinnin ajoittumisesta](#)

[Jyväskylän vanhempienfoorumi ry:n tiedotuskirje lokakuu 2020](#)

[Selviytyjät -vertaisryhmä 12-21 -vuotiaille kiusaamista kokeneille nuorille](#)

[Syysterveiset Kylän Kattaukselta!](#)

[Päättöarvioinnista vuosiluokkien 7-9 huoltajille ja oppilaille](#)

Kirjaudu sisään

Kirjaudu sisään

[Unohtitko salasanasi?](#)

OSOITTEENMUUTOS

Jos oppilaan osoite muuttuu, on siitä ilmoitettava luokanopettajalle ja koulun kano. Oppilaan vaihtaessa koulua, on huoltajan oltava yhteydessä tulevan ja nykyisen koulun rehtoriin. Oppikirjat ja linja-autolippu on palautettava. Jos muutto on kaupungin alueella, oppilas halutessaan toisinaan jatkaa vanhassa koulussaan. Rehtori päättää asian tapauskohtaisesti sivistyslautakunnan ohjeiden rajoissa. Jos oppilas opiskelee muualla lähikoulussaan, huoltajat vastaavat koulumatkakustannuksista. Oppilaan muuttaessa kuntaan, koulu hoitaa oppilaspaperit uuteen kuntaan. Oppilaalle annetaan eroto muutto tapahtuu toiseen kuntaan kesken lukuvuoden.

Wilma

Viestit

Työjärjestys

Suoritukset

Arviointikeskustelut

...

loato
en ko

[Kirjautuit edellisen kerran 13.12.2021 klo 16:31](#)

Viestit

Sinulle ei ole yhtään uutta viestiä.

Kirjoita uusi viesti

Ylläpito tiedottaa

Oppilaanohjauksen lomake Wilmassa avautuu huoltajalle , Jyväskylän vanhempienfoorumi ry:n tiedotuskirje, lokakuu 2021 , Uusi malli oppilaan poissaoloihin puuttumiseen , Hallituksen päätöksen mukaisesti 12-15-vuotiaiden koronarokotukset alkavat Suomessa maanantaina 9.8.2021 , Pelastakaa Lapset järjestää tukihenkilö- sporttikummi ja lomakotitoimintaa Jyväskylän alueella , OSOITTEENMUUTOS , Oppilaan koulunkäynnistä vapauttaminen , Ohjevideo Wilman sovelluksesta , Ongelmia Wilman kanssa? Kaikki ei onnistu Wilmassa puhelimella. , Perusopetuksen palveluohjaus, p. 014 266 0180

Ilmoitukset

Sinulle ei ole uusia ilmoituksia.

Joulu 2021

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2

Infopaketti opettajalle

TYÖKALUPAKKI OPETTAJALLE

KYSYMYKSIÄ

Kun vieraskielinen perhe tuo lapsensa luokkaasi, saattaa päässäsi pyöriä kysymyksiä. Mitä asioita minun tulee tiedottaa perheelle? Mitä minun tulee selvittää perheen taustoista? Miten huolehdin siitä, että oppilas pärjää kielitaitonsa kanssa?

VANHEMMILLE TIEDOTETTAVAT ASIAT

Kouluarki

Vanhempien on hyvä tietää käytännön asioista, kuten koulun aikatauluista, loma-ajoista, väilitunneista ja oppituntien toteutustavoista.

Koulun säännöt

Kerro koulun säännöistä. Näihin kuuluvat toiminta luokassa ja muissa koulun tiloissa sekä poissaolokäytännöt.

Valtion tukema koulu

Kaikkialla koulutus ei ole ilmainen. Tästä riemusta sopii vanhempiakin muistuttaa! (Ilmainen kouluruoka, materiaalit, kyyditykset ja koulunkäynti ylipäätään)

Viestintä

Tiedota, mitä kautta viestintää käydään. Painota opettajan ja vanhemman aktiivisen yhteistyön tärkeyttä. Kerro yleisesti suomalaisesta tavasta kommunikoida ja anna Wilma-sovelluksen (ja muiden mahdollisten kanavien) toimintaohjeet

Arviointi

Informoi siitä, miten arviointi toteutetaan, ja millaisia arviointimenetelmiä sinulla on käytössä. Joissakin maissa koulunkäynti on melko opettajajohtoista ja arviointi hyvin yksinkertaisesti toteutettua.

PERHEEN TAUSTAT

Perheen taustoista kannattaa selvittää asioita liittyen lapsen aiempaan koulumenestykseen ja käyttäytymiseen, oppimista ja hyvinvointia rajoittaviin asioihin, kuten sairauksiin, perheoloihin,

Tapaaminen perheen kanssa

Järjestä perheen kanssa mahdollisimman aikaisin tapaaminen, jossa voit luoda perheeseen turvallisen suhteen sekä kysyä lapsen koulunkäyntiin liittyvistä asioista.

Lähtötasotestit

Esimerkiksi S2-opettajan tekemän suomen kielen taitotasoarvioinnin kautta opettaja voi saada tärkeää tietoa uudesta oppilaasta.

Yhteydenotto lapsen edelliseen kouluun

Jos mahdollista, voit pyrkiä olemaan yhteyksissä lapsen edelliseen kouluun, mikäli sellainen on. Täältä voit saada tietoa, jota et lapselta tai aikuiselta itseltään saa.

Kyseleminen lapselta itseltään

Voit esimerkiksi antaa lapselle tehtävän piirtää paperille hänen kodistaan. Tämän piirroksen avulla voit käydä keskustelua ja esittää kysymyksiä lapsen kotiympäristöön liittyvistä asioista

VINKKEJÄ JA TUKEA UUTEEN KOULUYMPÄRISTÖÖN SOPEUTUMISEEN

TERVETULO A NORSSILLE

KOULUN KULTTUURI, KÄYTTÄNTÖT JA TOIMINTATAVAT

- Lukuvuosi alkaa elokuussa ja päättyy touko-/kesäkuussa
- Koulupäivä alkaa Norssilla aikaisintaan klo 8:00 ja päättyy viimeistään klo 14:30
- Oppituntin pituus on 75 min
- Oppituntien välissä oppilaat menevät ulos välitunnille säästä riippumatta. Muista säänmukainen varustus lapselle.
- Koulussa oppilailla on sisällä sisäkengät
- Koulu tarjoaa oppikirjat ja muut kouluvälineet
- Koulupäivän aikana jokainen oppilas saa yhden ilmaisen kouluruuan. Ruoka otetaan itse ja lautanen syödään tyhjäksi.
- Oppilas saa oppituntien aikana läksyjä, jotka tehdään kotona. Kysele läksyistä ja auta tarvittaessa.
- Oppilaat kulkevat kouluun usein yksin tai kaverin kanssa. Pyöräillessä pitää käyttää kypärää!

KIELI JA VIESTINTÄ

- Koulussa viestitään Wilma-viestinäjärjestelmän kautta.
- Opettaja saa yhteyden myös puhelimitse klo 8-16
- Vanhemmat voivat viestiä keskenään esim. WA-ryhmän kautta.
- Opettaja pitää muutaman kerran vuodessa vanhempainillan, jossa keskustellaan koulun ja luokan asioista. Vanhempien toivotaan aina osallistuvan vanhempainiltoihin.

OPPIMISEN TUKEA

- Jokaisella oppilaalla on oikeus saada riittävä oppimisen ja koulunkäynnin tukea, ja ohjausta tarjotaan heti tuen tarpeen ilmetessä. Tuen tarvetta arvioidaan jatkuvasti, ja tilanteisiin pyritään puuttua ennaltaehkäisevästi
- Tuki rakennetaan yksilöllisten tarpeiden mukaan koulun muiden ammattilaisten yhteistyönä, vuorovaikutuksessa oppilaan ja kodin kanssa.
- Oppilaille annetaan tarvittaessa tukea myös muilla oppimisen osa-alueilla tasavertaisten oppimisvalmiuksien saavuttamiseksi.
- Monikielisen oppilaan opetuksessa pyritään tukemaan oppilaan monikielisyyttä ja oman äidinkielen käyttämistä. Opetuksessa ja tuessa otetaan huomioon oppilaan taustat ja lähtökohdat, kuten äidinkieli, kulttuuri sekä maassaoloaika.
- Maahanmuuttajaoppilaalle voidaan laatia oppimissuunnitelma, joka voi olla osa oppilaan kotoutumissuunnitelmaa.

ILMOITA NÄMÄ ASIAT OPETTAJALLE

- Erityisruokavalio, allergiat ja arkeen vaikuttavat sairaudet
- Oppilaan sosiaaliset taidot ja opiskelutaidot
- Oppilaan kokemukset aikasemmasta koulusta

VINKKEJÄ JA TUKEA UUTEEN KOULUYMPÄRISTÖÖN SOPEUTUMISEEN

TERVETULO A NORSSILLE -VINKKEJÄ OPETTAJILLE

PERHEEN JA OPPILAAN TAUSTOJEN SELVITTÄMINEN

- Millaisesta kulttuurista oppilas tulee? Millaiset kielelliset resurssit oppilaalla on? Miten oppilaan kielellisiä ja kulttuurisia taitoja opetuksessa voidaan tukea tai hyödyntää? (Mustonen & Aalto; OPH, 2014; Voipio-Huovinen, 2016).
- Millaiset koulutaidot oppilas omaa? Onko oppimisessa ilmennyt haasteita tai tuen tarpeita?
- Millaiset sosiaaliset ja vuorovaikutukselliset taidot oppilaalla on? → tuen tarpeen selvittäminen
- Millaisia kokemuksia aikaisemmista kouluista on
- Mitä huoltaja ja oppilas itse haluaa kertoa? Onko jotakin tärkeää joka opettajan tulisi tietää?

(OPS 2016 Jyväskylän normaalikoulu)

VINKKEJÄ TAUSTOJEN SELVITTÄMISEEN

- Kysy vanhemmilta :)
- Seuraa oppimisen kehittymistä (Aalto ym., 2019)
- Osaamisen testit esim. tajunnanvirta & O/V-väittämät (Aalto ym., 2019).

SOPEUTTAMINEN

- Käytä tarpeeksi aikaa luokan ryhmäyttämiseen ja siihen, että oppilaat tuntevat toisensa. Pelit, leikit ja ryhmätyöt luovat turvallista ilmapiiriä.
  - Opettaja voi pyytää luokasta muutaman vapaaehtoisen oppilaan oppaiksi huolehtimaan, että uudella oppilaalla on seuraa ja apua uuden koulun arjessa. Opastavia oppilaita voidaan pyytää esimerkiksi esittelemään koulun tiloja ja ottamaan välitunneilla leikkeihin mukaan.
  - Ryhmäyttämisen keinona voidaan käyttää esimerkiksi väkkäpareja ja muuttuvia ruokailun istumajärjestyksiä, jotta oppilaat ovat vuorovaikutuksessa mahdollisimman paljon eri luokkakavereiden kanssa.
- Erilaiset tuen keinot ja eriyttäminen tärkeitä: visuaalisuus, (ilmeet, eleet, kuvat), helpotettu materiaali ja kieli, toiminnallisuus (Aalto, ym., 2019)
- Oppilaan asiantuntijuuden hyödyntäminen (tukee toimijuuden ja osallisuuden edistämistä) (Aalto ym., 2019; OPH, 2014; Voipio-Huovinen, 2016).
- Hyödynnä ja huomioi oppilaiden monikielisyyttä ja -kulttuurisuutta opetuksessa ja arjessa (Aalto ym., 2019; OPH, 2014), mutta älä painosta oppilasta jakamaan tai kertomaan taustastaan, vaan anna oppilaan tehdä aloite itse.

Lähteitä ja vinkkejä

- <https://www.twinkl.fi/search?q=ukra&c=72&r=parent>
- <https://www.espoo.fi/fi/mediakirjasto-lukioille/kielitietoinen-opetus>
- <https://hundred.org/en/innovations/kielitietoinen-opetus#5d4f4d3c>
- Monikielisen oppijan matkassa: <https://monikielisenoppijanmatkassa.fi/>
- Kielitaidon kehittymisestä: <https://monikielisenoppijanmatkassa.fi/kielitaidon-kehitys-ja-arviointi/miten-taito-kehittyy/>
- Cummins, J. (2017). Multilingualism in Classroom Instruction: “I think it’s helping my brain grow.” *Scottish Languages Review* 33, 5–18.
- Lehtonen, H. (2018). Monikielisyys näkyväksi. Audiovisuaalinen tuotos. Kasvatus ja koulutus.
- Moate, J. (2016). Living between two education systems. In Raiker, A. & Rautiainen, M. (eds.) *Educating for Democracy in England and Finland. Principles and culture*. (pp. 27-36). Routledge.
- Opetushallitus. Kielitietoinen opetus – Kielitietoinen koulu. Saatavilla: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/15664-oph-kielitietoinen-opetus-kielitietoinen-koulu_netiversio.pdf
- Ruuhonen, T. (toim.) (2019). Kielitietoisen opettajan opas. E-norssi. Saatavilla: <https://www.enorssi.fi/julkaisut/kielitietoisen-opettajan-opas/mobile/index.html#p=2>
- Sekä hankkeet:
  - LISTiac – Linguistically sensitive teaching in all classrooms: <http://listiac.org/>
  - DivEd – Diversity in education: <https://dived.fi/>

